

Štev. 4

Leto 12

Izhaja enkrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBA

Železniški minister o novem proračunu

S 1. aprilom je stopil v veljavo novi proračun, na katerega so železničarji polagali velike nade. Delavci so pričakovali ureditev vprašanja redne zaposlitve in zboljšanja plač. — Tisoč nestalnih progovnih delavcev je upalo na stalnost in s tem v zvezi na povrnitev voznih ugodnosti ter sprejem v pokojninski sklad. Staro-upokojevi in rentniki so pričakovali izenačenje pokojnin in rent.

Na novi proračun so težko čakali oni, ki imajo že davno položene izpite za nastavitve. Še težje pa so čakale trume brezposelnih — šolanih kot navadnih delavcev — da se odpre pot v železniško službo.

Z nestrpnostjo so čakali na proračun tudi vsi oni, ki so bili nastavljeni po letu 1923 upajoč sedaj na priznanje delavske službe za pokojnino.

Vsem tem je odgovoril v svojem ekspoziju, ki ga je imel v parlamentu in senatu, sam g. železniški minister ter objavljamo oni del ekspozije, ki se tiče personalne politike:

»Pri izdatkih za upravo državnih železnic ugotovimo zvišanje istih za Din 22.528.977. Če razčlenimo izdatke na osebne in materialne, potem ugotovimo, da so osebni izdatki dejansko povišani za 22.591.962 Din, med tem ko se zmanjšajo materialni izdatki za Din 62.985.

Razlogi za povečanje osebnih izdatkov so:

Za zavarovanje železničarjev so predvideni izdatki za Din 12.393.880. Predviden je nov kredit za upokojeve uradnikov, zvišanje plač in služiteljev, ki so dovršili odnosno so že prekoračili polno število službenih let in so vsled tega sami zaprosili za upokojeve. Poleg tega je večje število takih, ki se nahajajo v bolniškem staležu že dalje, kakor je to predvideno z zakonom in se mora vsled tega te uslužbenke upokojeviti. Število takih uslužbencev je približno 200. Z odlaganjem upokojitve takih uslužbenec nastane velika škoda tudi za državo samo, ker zasedajo taki uslužbenci službena mesta, dasi ne vrše službe ter se ne more na njih mesta nastaviti drugih.

Poleg tega je predvideno povečanje kredita za takozvane kronске rentnike, katerih izplačevanje je prevzela državna železniška uprava povodom podržavljenja južne železnice

na podlagi rimskega akorda. Ti kronski rentniki so bili ob priliki uveljavljanja nove uredbe o draginskih dokladah odnosno pri prevedbi kronskih pokojnin v dinarsko veljavo izpuščeni. Tako njih kronske rente do danes še niso prevedene na dinarsko, čeprav se je že davno izvršila prevedba kronskih pokojnin. Smatram za logično in upravičeno, da se tudi te kronske rente prevede na dinarske al pari (1 K=1 Dinar), kakor so bile prevedene kronske pokojnine.

Povečanje vseh ostalih kreditov za osebne izdatke pa znaša Din 10.198.082. Glavni del tega povečanja gre na račun rodbinskih doklad, katere so bile prvotno s 1. dec. 1935 občutno znižane, nato pa s kasnejšo uredbo zopet delno zvišane.

Ceprav bo v letu 1937-38 predano prometu 403,7 km novih prog, kar predstavlja povečanje naše železniške mreže za 4,4% in bo treba na te proge razvrstiti odgovarjajoče število osebja, se vendar ne bo zvišal sedanjí stalež osebja niti za enega.

Na 1 km proge pride sledeče število uslužbenecv:

v Nemčiji	12.10
v Čehoslovaški	10.21
v Avstriji	9.64
na Poljskem	8.44
v Franciji	8.22
v Italiji	8.03
v Jugoslaviji	7.61

Ceprav toraj število osebja pri nas ni toliko, kakor v drugih državah in čeprav naše državne železnice še ne razpolagajo z vsemi potrebnimi modernimi napravami, ki nadomeščajo človeško, fizično in umsko silo, ne bo potrebno normirati novih mest, ker naš železniški promet v prvi vrsti zavisi od izredne požrtvovalnosti naših železničarjev.

Iz teh izvajanj g. železniškega ministra razvidimo, da se je v letošnjem proračunu zasigurala edino le možnost, da se začne končno reševati vprašanje kronskih rentnikov ter da se omogoči pravočasno upokojeve onih, ki so izpolnili vse pogoje za upokojeve. Ostala vprašanja so ostala še nerešena, odgojena zopet za eno leto — ker brez odobrenih kreditov ostane tudi najboljša uredba le na papirju.

Nabavljalna zadruga uslužbenecv državnih železnic

Prihodnjo nedeljo se vrši redni letni občni zbor železničarske nabavljalne zadruge v Ljubljani. Poleg rednih točk dnevnega reda se bo gotovo razpravljalo o raznih spremembah v upravnem odnosno nadzornem odboru ter vzrokih, ki so vodili do teh sprememb. Zboljšanje napram lanskemu letu bo tudi, da bodo člani kontrolirali delo delegatov. Na članskih sestankih je bil namreč povsod sprejet sklep, da naj se omogoči članom dostop na občni zbor. Seveda obstoja še vedno možnost, da upravni odbor izvršitev teh sklepov s policijsko stražo prepreči — kar bi gotovo pristožilo do »konsolidacije« razmer v zadrugi sami.

Na dnevnem redu bodo tudi razni predlogi upravnega odbora. Zgleda, da je ta odbor preobložen z delom, ker mora predloge izdelavati zadnji

hip in tako postavi delegate pred gotovo dejstvo — da izvrše svojo dolžnost kot glasovalna mašina. — Predlogov odbor namreč 12. IV. še ni dostavil delegatom ter je tako delegatom onemogočeno konzultiranje članstva.

Apatičnost članstva do razmer v zadrugi je razvidna zlasti iz udeležbe na članskih sestankih, ki jih sklicuje zadruga. Na volišču II v Ljubljani je 1701 član s skupno 68 delegati in namestniki. Sestanka pa se je udeležilo komaj 36 oseb to je 2%. Ali ni to glasen opomin zvezarski gospodi, da je lok že prenapet?

Sicer pa je dolžnost delegatov, da se že enkrat zdramijo iz spanja ter začno dejansko vršiti delegatske dolžnosti. Oni so v prvi vrsti odgovorni članom, ki so jih izvolili za svoje zastupnike in poleg upravnega odbora

bodo tudi oni polagali račune, ako ne poskrbe, da se v nabavljalni zadrugi zvezarske metode enkrat za vselej odpravijo.

Vodstvo zadruge je izdalo v Zadrugarju krajše poročilo, iz katerega posnemamo najvažnejše podatke:

Začetkom l. 1936 je bilo 7722 članov odstopilo in umrlo jih je 242 na novo pristopilo pa 319 tako, da šteje sedaj zadruga 7.799 članov.

Osební izdatki za osebje, zavarovanje in potnine znašajo 2.994.394,77 Din, nagrade upravnemu in nadzornemu odboru pa 156.000 odnosno na osebo nekaj nad Din 11.000, (ker so g. Škerjanca izločili iz nadzornega odbora ba je radi njegovih izjav v zadevi poslovanja bivšega poslovodje g. Pavliča).

Za najemnine in pisarniške stroške je zadruga izdala Din 313.795, za zadrugo propagando pa Din 262.219. Vzdrževanje hiš in službena obleka je stala Din 89.407.

Podpor raznim društvom ter članom v bedi je izplačevala zadruga Din 111.438.

Odpisi invent. in hiš	« 206.130
Obresti posojil	Din 274.124
Zavarovalnice	« 48.436
Davki in takse	« 422.564
Adapcije	« 37.724
Pravni stroški	« 6.603

tako da znaša izkazan poslovni prihranek Din 36.206.

V bilanci pogrešamo postavke, kjer bi bila izkazana kavcija vodilnega trgovskega osebja (poslovodij itd.) ter izgleda, da sploh nikdo nima položene kavcije.

Zadruga ima sledeče obveze:

Članom dolguje na deležih Din 2.384.560, Savezu, direkciji in Kred. zadrugi dolguje Din 7.353.474, Fondi, ki so bili ustanovljeni, izkazujejo Din 7.760.579, na družbenem davku dolguje zadruga še Din 208.568, razne druge obveze znašajo še Din 162.000.

Poleg tega imajo člani še vloženo garancijsko štednjo, ki pa v poročilu ni podrobno izkazana.

Sedaj pa še par opazk k dohodkom:

Najvažnejše odredbe novega finančnega zakona

Pooblastila železniškega ministrstva:

§ 63: 1) Železniški minister sme po odobrenju ministrskega sveta izdati uredbo o organizaciji železniškega ministrstva in državnih prometnih naprav. S to uredbo pa se ne morejo povečati osebni izdatki in se tudi ne smejo menjati odredbe zakona o drž. prom. osebju.

4) Železniški minister sme izdati novo uredbo o zavarovanju drž. prom. osebja za slučaj bolezni in nesreče.

§ 64: 2) Kontraktualni uradniki, dnevničarji in honorarni uslužbenci z določeno mesečno nagrado v službi drž. prom. ustanov postanejo s 1. IV. 1937 obvezni člani »Podporne fonda pomožnega osebja v službi države.« Mesečni prispevek za ta fond znaša 3% mesečnih prejemkov. Čas službe od 30. V. 1922 do 1. IV. 1932 se jim všteje brez plačila prispevkov, za čas po 1. IV. 1932 pa morajo plačati 3% prispevek, ako žele, da se jim tudi ta čas všteje.

§ 65: Določba § 134 prvi odstavek zakona o drž. prom. osebju se

Pade najbolj v oči kosmati prebitek pri manufakturi.

Leta 1935 je zadruga prodala manufakture za Din 10.117.000 in je znašal kosmati prebitek po odbitku 5 odnos. 6% povračil članom še vedno 1.300.000 Din, odnosno v procentih izraženo nekaj manj kot 13%.

Leta 1936 pa je zadruga prodala manufakture za Din 8.992.000, toraj je prodala manj za Din 1.125.000. — Kosmati prebitek pa se je povišal na Din 1.309.000 in je znašal v procentih že 14,5%. Upravni odbor bo že moral pojasniti delegatom, kaj ga je vodilo do tega, da je cene manufakture v dobi, ko so se življenjske potrebe dražile, prejemki osebja, zlasti delavstva padali, tako povišal, da je pri za nad en milijon zmanjšanemu prometu dosegel višje dobičke?

Kljub povečanju števila članstva je prodala zadruga živil za skoraj en milijon manj kot v letu 1935, kar dokazuje, v kako bednih razmerah živi pretežna večina železničarjev, ki si niti ne more dobiti za preživljanje zadostno količino živil. Morda bodo statistike, objavljene v »Zadrugarju«, prišle v roke odločujočim gospodom pri generalni direkciji in ministrstvu ter naj poslužijo kot apel, da je treba ugoditi upravičeni zahtevi delavstva po onem zaslužku, ki naj omogoči vsaj skromno preživljanje družin.

Da je ta zahteva upravičena, dokazuje še ena postavka v bilanci:

Člani dolgujejo zadrugi za živila in manufakture znesek Din 7.500.000, to se pravi, da dolguje vsak član povprečno Din 1000. Ker pa jemlje gotovo število članov blago proti gotovini (tako srečnih je še vedno 1900 članov), sledi, da je v zadrugi zadolženih 5900 članov. Od teh jih dolguje preko Din 2000 skoraj 600 članov in 420 članov dolguje zneske nad Din 3000.—

V nedeljo bo dolžnost delegatov ne samo, da kritično premore poslovanje zadruge v preteklem letu ter naredi smotren načrt za poslovanje v letu 1937-38, marveč morajo delegati tudi povdariti težko stanje, v katerem danes živi pretežna večina železničarjev ter zahtevati odpomoč pri odločujočih.

spopolni ter se odslej glasi: »Odloki o upokojitvi uslužbenecv drž. prom. ustanov se izdajajo po predhodnem sporazumu z finančnim ministrom. Odloke o vpokojitvi uslužbenecv državnih železnic pa izdaja sam železniški minister brez predhodnega sporazuma s finančnim ministrom.«

Splošna pooblastila:

§ 92: 2) Ministrski svet bo izvršil revizijo vseh specialnih dodatkov, honorarjev, nagrad in drugih postranskih prejemkov, ki jih uživajo državni uslužbenci po dosedanjih specialnih predpisih poleg rednih prejemkov po zakonu ter bo te izredne prejemke omejil na višino do največ 50% rednih prejemkov.

3) Pripravi se sistemizacija mest v državni službi ter se zamore v to svrhu posamezne obstoječe edinice ukiniti odnosno združiti.

§ 93: 1) Uslužbenke se sme sprejeti v službo, odnosno odobriti napredovanje le tedaj, ako je na razpolago prazno mesto po budžetu in tozadeven kredit.

Ako kdo napreduje v višjo skupino, se s tem še ne smatra, da je prazno budžetsko mesto v nižji skupini.

3) V teku leta 1937-38 se ne sme postaviti nikogar na novo na zvanje zvanjčnika ali služitelja za pisarniško službo.

5) Prejemki ministrov brez portfelja se izplačujejo v breme rezervnih kreditov.

§ 94: 1) Dubrovnik se uvrsti v I. dražinski razred.

4) § 163 zakona o drž. prom. osebu se spremeni v:

»Nikdo ne more brez odobrenja finančnega ministra prejemati pokojnine, dokler se nahaja v inozemstvu. Onim upokojencem, katerim odobri fin. minister prejemanje pokojnine za čas, ko so v inozemstvu, se znižajo celokupni pokojninski prejemki za 20%. Ta določba ne velja za one, ki bivajo v inozemstvu manj kot dva meseca ter za one, ki

so stari nad 60 let ter žive skupno z otroci, ki stalno bivajo v inozemstvu.«

§ 95: 2) Upokojenci, ki bi bili zaposleni v službi banovine ali občine odnosno v podjetjih banovine ali občine se zmanjšajo njih pokojninski prejemki izvzemši rodbinsko doklado za ves čas, dokler so v taki službi in sicer za:

eno četrtno, ako zaslužijo v dotični službi mesečno brutto od Din 600—1499;

eno tretjino, ako znaša zaslužek Din 1500—2499;

eno polovico, ako znaša zaslužek Din 2500—4999.

V. Ruskim beguncem, ki so kot pomožni uslužbenci v državni službi najmanj 10 let in ki so bili med vojsko v ruski ali kateri drugi zavezniški vojski in ki so stari nad 65 let, pripada ob prestopu službe podpora iz državne blagajne mesečno Din 900.

Pogodbeni delavci ljubljski direkciji!

Naše dosedanje pismene vloge, prošnje pri načelnikih, vse je bilo zaman. Obračamo se sedaj javno do ljubljanske direkcije, obračamo se do g. direktorja dr. Faturja ter vprašamo:

Ali Vam je znano, da smo kljub vsem določbam delavskega pravilnika, še vedno le pogodbeni delavci, čeprav delamo neprekinjeno po dve, tri, da celo štiri in več let?

Ali Vam je znano, da smo vsi, ki smo že nad tri leta na železnici, uživali vozne ugodnosti, pa smo jih sedaj izgubili, dasi nismo ničesar zagrešili?

Ali Vam je znano, da ne moremo postati stalni, ker še ni potrjeno normiranje stalnih mest progovnih delavcev, o katerem se že govori leta in leta?

Ali Vam je znano, da zaman čakamo na sprejem v pokojninski fond in da nam bo kasneje, če bomo sprejeti, nemogoče od naših skromnih

plač plačati naknadne prispevke?

Ali Vam je znano, da imamo, čim več let službe, tem manjše prejemke, ker smo izpostavljeni vedno kot prvi brezplačnim dopustom?

Težko preiskušani in vedno zapostavljeni sedaj pričakujemo, da se bodo tudi za nas podvzeli koraki, da se reši nas in naše družine bede in propada! Zadnji čas je, da se:

1. da sekcijam nalog, da zbero dokumente vseh, ki so že nad 3 leta na železnici, v svrhu imenovanja za stalne delavce;

2. točno pouči g. žel. ministra in g. generalnega direktorja o krivicah, ki se nam gode ter izposluje:

a) odobritev normiranja stalnih mest,

b) povrnitev naših vozniških ugodnosti,

c) sprejem v delavski pokojninski fond.

Pogodbeni progovni delavci.

Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev

V Ljubljani obstoja gornje podporno društvo, ki nudi članstvu v času bolezni brezplačno zdravljenje in brezplačno dobavo zdravil, svojem pa v primeru smrti člana posmrtnino do Din 5000. Ko je železničarski bolniški fond pred leti za 100 odst. povišal članske prispevke fakultativnih članov, je večje število železničarjev pristopilo k temu društvu. Dne 21. marca je imelo društvo v hotelu Union svoj občni zbor, ki so se ga udeležili tudi društveni poverjeniki iz Murske Sobote, Maribora, Ptuj, Celja, Novega mesta in Trbovelj ter prof. Stopar kot zastopnik Jugoslov. profesorskega društva.

Društvo ima 1510 članov, ki so vsi vpisani v posmrtninskem skladu, 896 članov pa je istočasno tudi v bolniškem skladu.

Društvo je v več primerih uspešno posredovalo pri banski upravi za znatno znižanje oskrbnin v zdravilišču na Golniku. Po razpoložljivih sredstvih je odobravalo društvo tudi stroške specialnega zdravljenja ter podeljevalo podpore za višinsko zdravljenje.

Blagajnik g. Viktor Bischof je podal izčrpno sliko letnega računa ter obrazložil vse posamezne postavke bilance. Za ordinacije zdravnikov je bilo izdanih 2122 nakaznic in je izplačalo društvo 77.970 Din, za dobavo zdravil pa je bilo izdanih 1757 nakaznic in izplačanih 86.139 Din, za poročniške podpore in za višinsko zdravljenje pa 6172 Din. Na posmrtninah je v letu 1936, izplačalo društvo 40.000 Din. Celokupno društveno premoženje znaša 732.156 Din.

V imenu pregledovalcev računov je poročal g. Mirko Česnik, da je društveno poslovanje v najlepšem redu ter je predlagal odboru razrešnico s pohvalo, ki jo je občni zbor izrekel soglasno. Pri dopolnil-

nih volitvah sta bila odbornika gg. Ferdo Kokot in Janez Poje, ki jima je potekla funkcijska doba, soglasno znova izvoljena v odbor. Prav tako namestnika gg. Blaž Korošec in Franc Kunaver ter revizorja gg. Albin Zajc in Mirko Česnik.

Občni zbor je sprejel sledeče predloge odbora: 1. Za vsako prejeteto zdravniško in lekarniško nakaznico morajo člani tudi nadalje doplačevati po 5 Din. 2. Preko letne porabe v znesku 400 Din se more posamezni član okoristiti z ugodnostmi bolniškega sklada le z odobritvijo društvenega odbora. 3. Onim, ki pristopijo v društvo do 30. VI. 1937., se dovoli znižane pristopnine po 40 Din, izrednim članom (otrokom) po 10 Din. 4. Vstop v društvo se dovoli le osebam, ki niso še prekoračile 45. leta starosti. Le organizacije državnih in banovinskih uslužbencev, ki se prijavijo v društvo najpozneje do 30. VI. 1937. v skupinah z najmanj 50 osebami, se sprejmejo v društvo ne oziraje se na starostno dobo njihovih članov, vendar le pod pogojem, da ni med njimi nad četrtno preko 45 let starih oseb.

OPOZORILO

Odbor »Splošnega delavskega pravovarstvenega društva« je ugotovil, da se zadnje čase množe slučajji, da se zatekajo k društvu za pravno zaščito, nasvete ter izdelavo raznih vlog nečlani, ki šele tedaj prijavijo pristop, ko so v potrebi.

Odbor je sklenil, da ne bo sprejel za člana nobenega, ki bi se prijavil v članstvo šele tedaj, kadar rabi nujno pomoč, marveč bo nudilo društvo s pravih predvidene ugodnosti le onim članom, ki so najmanj že šest mesecev redni člani društva.

Odbor.

Razsodba Kasacijskega sodišča v zadevi rente nastavljenca

V listu smo že pisali o nezgodi, ki se je pripetila zaviraču Gorišku Jožefu, dne 25. maja 1935 v službi. — Uprava bolniškega fonda v Ljubljani se je tedaj postavila na stališče, da je bil Gorišek kot nastavljenec za primer nesreče zavarovan po predpisih zakona o drž. prometnem osebu in da vsled tega sploh nima pravice do kake nezgodne odškodnine. Ker se je smrtno ponesrečil, tudi rodbina nima pravice do rodbinske rente, marveč le do eventualne pokojnine. Tudi centralna uprava bolniškega fonda v Beogradu se je postavila na isto stališče ter je odgovorila, da spada v kompetenco železniške uprave, da odloči, ali se vdovi prizna pribitek 10 let za odmero pokojnine. Izbrano sodišče je na to v razpravi, pri kateri je zastopal vdovo dr. Kaclerović Triša iz Beograda, razsodilo, da ima vdova pravico na rento z ozirom na odredbe § 6 in § 70 naredbe o zavarovanju železničarjev za primer bolezni in nesreče. Razsodba se glasi:

»Vdova ima za se in za mladoletne otroke po § 70 naredbe pravico na rento v breme državnega budžeta, ker je njen mož umrl vsled poškodb med službo. Pravico na rento ima vdova neoziraje se na to, ali je bil njen mož nastavljen ali ne, ker § 70 naredbe nikjer ne predvideva, da bi imel pravico do rente samo oni železničar, ki ni bil nastavljen. Da je to stališče pravilno, je razvidno tudi iz § 66 naredbe, kjer je takisto naštet, kdaj ponesrečenec odnosno njegovi pravni nasledniki nimajo pravice do rente in ni navedeno, da ne bi imel pravice na rento železničar, ki je nastavljen.«

Železniška uprava je priznala vdovi s petimi otroci samo mesečno delavsko pokojnino Din 200.—, brez vsakih doklad. Izbrano sodišče pa je priznalo vdovi in petim otrokom let-

no rento v znesku Din 22.680.—, odnosno mesečno Din 1.890.—.

Železniška uprava se je proti razsodbi Izbranega sodišča pritožila na zadnjo instanco t. j. Kasacijsko sodišče v Beogradu. Kasacijsko sodišče je o tej pritožbi razpravljalo v seji dne 26. decembra 1936 ter je v celoti potrdilo razsodbo Izbranega sodišča ter odklonilo pritožbo železniške uprave. Rešenje Kasacijskega sodišča se glasi:

»Pritožbi zastopnika državnega sklada se ne ugodi ter se v celoti potrdi razsodba Izbranega sodišča zavarovanja državnega prometnega oseba iz sledečih razlogov:

Zastopnik tožene stranke navaja v pritožbi, da je Izbrano sodišče nepravilno prisodilo tožiteljici zahtevano rento, ker pripada družini ponesrečenega Goriška le penzija, ker je bil nastavljen uslužbenec.

Kasacijsko sodišče je ocenilo te navedbe in smatra, da so neosnovane. Izbrano sodišče je v svoji razsodbi tožiteljici in njenim otrokom pravilno priznalo pravico na rento v smislu § 70 naredbe g. železniškega ministra. Vsled tega izbrano sodišče ni upoštevalo pritožbe tožene stranke ter je razsodbo kot pravilno potrdilo.«

S to razsodbo, ki je principijelne značaja, je končno rešeno vprašanje, ali ima tudi nastavljen železničar pravico na rento. Za nas to vprašanje z ozirom na jasne odredbe zakona in uredb sploh ni bilo sporno odnosno nejasno, bilo pa je nejasno za železniško upravo. Z gornjo razsodbo pa je ugotovljeno, da ima tudi nastavljenec pravico zahtevati v primeru nezgode poleg odmere pokojnine s pribitkom 10 let tudi odmero pripadajoče rente, na kar se lahko odloči za ono vzdrževalnico, ki je večja.

Upokojenci in rentniki

Rentniki preberite uvodnik. — Tekom leta 1936 se je izvršilo več intervencij, da se doseže izenačenje pokojnin kronskih upokojencev in kronskih rent. Iz govora železniškega ministra o novem budžetu razvidimo, da je za letos zasigural kredit za prevedbo kronskih rent v dinarske in sicer za enkrat le v toliko, da se bo za vsako krono izplačal en dinar. Na vsak način imajo kronski rentniki pravo, da dobe to razliko izplačano tudi za nazaj do leta 1927, ker so bile sedaj prevedene kronske pokojnine v dinarske.

Vprašanje izenačenja kronskih pokojnin in rent z današnjimi pokojninami pa je ostalo zopet nerešeno.

Vlagajte prijave za doklade, ako nastopi kaka sprememba v družini. Vse spremembe v družini (porod, smrt, opustitev šole itd.) kakor tudi spremembe premoženjskih razmer, ki vplivajo na prejemanje osebne ali

rodbinske doklade, se morajo takoj prijaviti finančni direkciji.

Kdor takih prijav ne vloži brez odlašanja, mora neupravičeno prejete doklade vrniti in je lahko poleg tega še kaznovan. Če pa si je medtem pridobil pravico do doklade, pa tega v teku treh mesecev ni prijavil, izgubi doklado za ves pretekli čas do prihodnjega prvega po vložitvi prijave.

Kdaj se mora upokojenec prijaviti, da želi nadaljevati članstvo v bolniškem fondu?

Kdor hoče po upokojitvi še nadalje ostati pri železniški bolniški blagajni, se mora prijaviti s tozadevno vlogo najkasneje v roku 6 tednov od dneva, ko so mu bili prejemki ustavljeni, neoziraje se, ali je že dobil rešenje o odmeri pokojnine ali ne. Prošnje, vložene po tem roku, so brezpredmetne ter jih bolniški fond zavrača.

Dopisi

Mahično. Na belokranjski progi so bili lansko leto s 25. majem uvedeni razni ukrepi radi štednje. Reducirali so več čuvajskih mest po postajališčih ter ukinili izdajanje raznih kart. Marsikateri potnik se sedaj poslužuje brezplačne vožnje. Kar velja zlasti za nedelje in praznike ter za petke, ko je semenj v Karlovcu. Ob teh dneh, zlasti ko je naval, sprevodnikom ni mogoče kontrolirati in izdajati karte. Od postaje Zorkovac polje do Karlovca so tri vmesna postajališča, proga pa je dolga skupno 12 km. Večkrat vstopi na teh postajah 40 do 60 potnikov, na veliki petek pa tudi preko 100 in kako naj sprevodnik v par minutah izvrši svojo službo? Saj niti blokov ne more razdati in denarja predati.

V interesu železniške uprave kakor vlakospremnega oseba pa tudi prog. čuvajev je, da se

ukrep o ukinitvi čuvajskih mest razveljavi ter zopet zasede postajališča Zorkovac polje in Mahično. Sprevodniki bodo s tem razbremenjeni ter bodo lahko vršili točneje svojo službo, čuvaji bodo na svojih mestih in se bo tako ukinilo nadomeščanje v območju več progovnih moštrov, od vsega tega pa bo imela največ dobička železniška uprava sama.

Na naslov »Vzajemnosti«. Kakor nam je znano, se marsikje ubira članarina za »Vzajemnost« potom postajnih, sekcijških in kurilniških blagajnikov. S tem je članstvu zelo ustreženo, ker v redu plača in ne nastanejo zaostanki. Ne vemo, zakaj se isto ne ukrene za nas, člane »Vzajemnosti«, ki delamo pri novomeški progovni sekciji? Prosimo upravo društva, da tudi za nas uredi plačevanje članarine pri plači z odtegljajem.

Iz Bolesničkog fonda u Zagrebu

Neosnovano sumnjičenje bolesnih radnika

Energičnim zauzimanjem naših predstavnika u odborima Bolesničkog fonda uspelo je tokom prošle godine ishoditi promjenu sistema davanja hranarine za rad nesposobnim članovima onamo, da se hranarina isplaćuje za sve dane u mjesecu, a ne samo za »radne« dane, kao što je to godinama bilo prakticirano. Radnici su prijašnjim sistemom bili teško oštećeni. Primanjem hranarine samo za »radne dane«, kojih je u pojedinim mjesecima bilo najviše 25, ukupni iznos primljene hranarine bio je mali, on često nije iznosio ni 50% od zarade, a kamo li 66%, koji postotak je radnicima zakonom zagarantovan. Novim Pravilnikom o hranarinama ta protuzakonitost je uklonjena, pa se od polovice prošle godine isplaćuje hranarina za sve dane u mjesecu i u iznosu od 70% od zarade.

Posve je razumljivo, da je takav način isplaćivanja hranarine morao uvećati izdatke Bolesničkog fonda. Bilo je zaista naivno, ako se vjerovalo, da se to ne će dogoditi. Isto tako posve je razumljivo, da predviđeni kredit za hranarinu, koji je bio utvrđen za Din 2.000.000, a na bazi 20—25 hranarinskih dana u mjesecu, ne može dostajati za bazu 30 hranarinskih dana u mjesecu. — Potrebno je taj kredit uvećati. Ali ma da je sve to svakome razumljivo, nije ipak, posve razumljivo upravi fonda u Zagrebu, koja za povećanje

izdataka na hranarinu ne krivi nikog drugog nego same članove. U svojem izvještaju ona topogledno kaže:

»To povišenje hranarine nastalo je uslijed toga, što je članstvo bol. fonda krivo odnosno loše shvatilo intenciju novog pravilnika, pa je moguće smatralo, da je ta povišica nadoknada za nezaposlenost uslijed pomanjkanja kredita, koja se ističe naročito među sekcijским radnicima.«

Koliko grubosti, ograničenosti i nesocijalnosti u svega nekoliko riječi! Zar članstvo samo dolazi i grabi koliko se kome vidi? Zar preduslov za pravo na hranarinu nije bolest i radna nesposobnost, što utvrđuje liječnik? Zar može itko doći do hranarine, a da liječnik to ne odobri? Ne može! Ako pak liječnik ustanovi bolest i radnu nesposobnost, zar se kod toga smiju bilo kakve intencije pripisati članu, osim tih, da želi čim prije postati zdrav!? Zar bi član uopće išao k liječniku, ako bi ga rukovodile bilo kakve druge namjere?! I konačno: ako se makar i u jednom slučaju može dokazati, da je član bio rukovodjen intencijom, da bezpravno dodje do hranarine, zar nije u jednakoj mjeri kriv i liječnik. Pa i u tome slučaju, koji može biti samo pojedinačan, nema se kriviti članstvo fonda kao takvo, već samo dotični liječnik, koji je tu neispravnost učinio.

Primjedba, da kroz povišenu hranarinu članovi žele doći do »nadoknade za nezaposlenost uslijed pomanjkanja kredita«, upravo je brutalna. Posve je razumljivo, da željeznički radnici teže za naknadom, ako ne rade u mjesecu po 20 i više dana, ali odlučno odbijaju insuaciju, da je u njihovoj intenciji do te naknade doći fingiranjem bolesti. Pitamo mi gospodu u upravi Bolesničkog fonda: »Zar radnik, koji zaradi u mjesecu 200—300 dinara, a imade na brizi i brojnu obitelj, može biti zdrav? Može li on sa 15—20 kg kuružnog brašna, bez masti, bez mlijeka, bez zdravog stana i bez kruha održati svoj organizam zdravim i neotpornim? Imade li išta logičnijeg, nego da radnik, koji jede samo jedanputa dnevno, orone, oboli i da ono, što ne može dobiti od čestitoga rada i zarade, traži od liječnika i novčanih potpora. Ti radnici su bolesni i to stvarno bolesni, ali ne zato, što oni to žele ili hoće da budu, nego jer su dovedeni u takve životne prilike.«

To bi akteri fonda trebali da znadu i — ako im je iskreno stalo do radnika — treba to da javno konstatuju. Porast hranarina nije posljedica neke volje i krivice radnika, nego teških životnih prilika, u koje su radnici bačeni. Popraviti te životne prilike jedan je od najaktuelnijih zadataka mjerodavnih faktora, a prokleta bi bila dužnost Bolesničkog fonda, da ih — sebe radi — na taj zadatak upozori.

Lj. G.

Jeli moguće? ...

... da službenici jednoga ministarstva »uživaju« državni stan time, da plaćaju stanarinu i da popravke vrše većim dijelom iz vlastitoga budžeta, već prema volji i raspoloženju nadležnih viših organa, dok službenici drugoga ministarstva ako ne uživaju državni stan, dobivaju zakonsku stanarinu, i ako kojom srećom stanuju u vlastitoj kući?

... da bi mogao postojati sistem odgođivanja, da nema spasavajućih rata? Dali bi u protivnom, službenici bili »ugodno« iznenađeni pravom slikom, t. j. snagom svoje financijske slabosti?

... da se sniženjem plaća snizuje ujedno broj pučanstva? Ili je bolje dati prednost zakonu prirode, iako se time — analogno sniženju plaća — povećava broj nezbrinutih i nezaposlenih, te se zemaljskim zakonima daje mogućnost primjenjivanja paragrafa?

... dali je moći i morati jedno te isto? Jeli se može ono što se mora, dali se mora ono što se nemože?

... da se za prekršaj propisa, koji nepovlači niti prouzrokuje nikakvu materijalnu štetu, naplaćuje kazna sa dnevnica-ma, dok se u isto vrijeme za prekršaj propisa, koji prouzrokuje materijalnu štetu, izriče kazna u obliku pismenog ukora?

... da se može danas u pojedinim slučajevima i prilikama primjeniti u punoj snazi ona poznata: Quod licet Jovi, non licet bovi?

... da u ime »kumstva« za »kumstvo« i pred »kumstvom«, mogu ili moraju paragrafi zažmiriti?

—vis—

Širite naš list!

Zdravstveno stanje željezničara

na području Direkcije — Zagreb

Iz suhoparnih podataka, koje je objavila Oblasna uprava Bolesničkog fonda u Zagrebu za god. 1936., slabo se možemo orijentirati, ako na osnovu istih želimo saznati: **kakvo je faktično zdravstveno stanje željezničara na području toga fonda?** Da bi smo si mogli stvoriti pravu sliku o tome, moramo objavljene podatke preradivati i preračunavati, a potom još i vršiti komparaciju sa sličnim podacima drugih sličnih ustanova. Medjutim sve je to trebao da prikupe i izradi sastavljač izvještaja. On je trebao da nam iznese ne samo suhoparne brojke, nego i odgovarajuće komentare. Nikako nije dovoljno iznijeti samo suhe brojke: toliko i toliko je bilo liječničkih pregleda, toliko dana bolovanja, toliko isplaćenih bolničkih troškova, hranarina itd., nego je uz te brojke trebalo i odgovarajuće objašnjenje: **da li one predstavljaju tendenciju pogoršanja ili poboljšanja?** To je u izvještaju potpuno izostalo i zato je on manjkav, toliko manjkav, da je šteta za izdavačke troškove.

Članovi Bolesničkog fonda, koji

će imati mogućnosti, da objavljene podatke kompariraju sa podacima, koje o zdravstvenim prilikama radnika izdaju druge slične ustanove, doći će u pogledu zdravstvenih prilika željezničara na području Direkcije Zagreb do nepovoljnih rezultata. **Željezničari boluju dulje i više nego ostali radnici, smrtnost željezničara je isto veća nego ostalih radnika.** Podatci o tuberkuloznim oboljenjima, koje je objavio Bolesnički fond, toliko su mršavi, da se iz njih ne mogu dobiti nikakvi određeni rezultati. Sumnjamo da su ti podatci mršavi radi toga, što bi oboljevanja od tuberkuloze bila beznačajna. — To nas baš upućuje, da vjerujemo u obratno stanje.

Bila bi dužnost Bolesničkog fonda, da nam o zdravstvenim prilikama svojeg članstva podnese opširan i stvaran izvještaj, pa da ih ne moramo nagađjati. Tek iz opširnog i stvarnog prikaza moći ćemo suditi, da li je poslovanje fonda dobro i korisno.

— — —

Na naslov materijalnega skladišta. Ali res nima materijalno skladište toliko materijala, da bi pravočasno založilo službene jedinice z najpotrebnijim? Kolikokrat zmanjka črnila, svinčnikov, cunj za svjetilničarje in snažice kretin, da o metlah, sidolu in ostalih sredstvih za čiščenje uradnih prostorov niti ne govorimo. Kar v navado je že prišlo posojanje med službenimi edinicami: tej zmanjka zalik, vrvice, drugi zopet nalučniki, indigopapir itd.

Lepa praksa je vpeljana v Mari-boru, kjer dobi vlakovodja po 3 komade indigopapirja za 14 dni, na to ga mora vrniti, ako želi dobiti drugega. Ni čuda, če med tednom prosijo za papir po postajah. Isto velja za razne tiskovine, ki jih opetovano zmanjka.

Ker mora železniški uslužbenec že itak vršiti naporno in odgovorno službo, naj se mu ta ne oteškoča s pomanjkanjem potrebnih tiskovin in materijala. Upravičen je apel prizadetih: direkcija naredi tudi tu red.

Opozarjamo! Petomajske volitve so nam vsem železničarjem še v do-

brem spomenu. Izšla je okrožnica direkcije, ki je gozila s posledicami vsem, ki ne bi volili Jevtičeve liste. Temu pozivu se je odzval tudi progovni čuvaj v Zorkovac polje. On je vršil vestno službo, vendar je čutil posledice svojega koraka povsod. — 400 trt mu je bilo posekanih, koruza uničena, zelje porezano. Vodno črpalko so mu izruvali in vrgli v Kolpo, kokoši in kravo zastрупili. Prisiljen je bil, da se preseli v Gradec. Vendar še ni bilo zadosti posledic. Februarja 1937 je bil od nekega Rom Josipa ovađen, da je nagovoril Roma, da naj zažge neko splotje. Bil je aretiran in ne vemo, kaj bi ga doletelo, ako ne bi mogel z beležno knjigo dokazati, da je ravno tedaj vršil obhod proge ter da je ovadba popolnoma izmišljena.

Gotovo so direkciji te razmere znane ter je njena dolžnost, da ukrene primerne ukrepe za zaščito svojega uslužbenca, ki je zagrešil edino to, da je vestno izpolnil okrožnico direkcije, pred Rom Jožetom — bogatim stricem iz Amerike — pa pozor!

Presuda Državnog saveta

po pitanju određivanja penzije iz radničkog penzionog fonda porodici umrlog regulisanog službenika

Posle smrti jednog regulisanog službenika, koji još nije zadobio pravo na porodičnu penziju prema propisima zakona o drž. saobr. osoblju (jer nije bio 5 godina regulisan (zamolila je udovica za određivanje penzije iz radničkog penzionog fonda Direkcija drž. željeznica u Zagrebu odbacila je molbu motivacijom, da udovica nema pravo na penziju iz radničkog penzionog fonda, jer je bio njen pok. muž regulisan te u opšte nije bio primljen u novi radnički penzion fond prema propisima pravilnika o radnicima iz god. 1930 odnosno 1933. Protiv ovog rešenja udovica žalila se je Državnom savetu, koji je poništio rešenje Direkcije drž. željeznica u Zagrebu kao protivno zakonu sa sledećim razlozima: »Iz akata ovog predmeta vidi se, da je tužiljin muž stupio u službu god. 1906 u svojstvu fizičkog radnika, da je primljen u članstvo provizionog fonda za radnike južne željeznice sa početkom članstva od 1. XI. 1908. te da je bio 4. VIII. 1930 god. regulisan po zakonu o drž. saobr. osoblju za zvanika II. kat., u kome svojstvu je služio od 12. IX. 1931, kada mu je služba prestala usled smrti.

Tužilja napada navedeno rešenje sa razloga, što je isto protivno čl. 124 pravilnika o radnicima od 1933 god. Ceneći tužbene navode i zakonitost osporenog rešenja Državni savjet je našao:

Prema čl. 186 pravilnika o radnicima od 1933 god. određuje se penzija po ovom pravilniku porodicama onih radnika, koji su umrli poslije stupanja na radnu pravilnika o pom. osoblju od 1. jula 1930 god., a još nije bilo doneto rešenje o prijemu njihovom u penzion fond, ma da su ispunili sve uslove za primanje u članstvo pomenutog fonda. — Medjutim iz akata ovog predmeta vidi se, da je imenovana ispunita sve uslove iz čl. 186 prelaznih naredjenja cit. pravilnika, da joj se reguliše porodična penzija po ovom pravilniku.

Naime tužiljin muž umro je 12. IX. 1931 god., dakle posle stupanja na snagu pravilnika o pom. osoblju od 1930 god., nije primljen u članstvo penzionog fonda stalnog pom. osoblja i ako je zato stekao pravo s obzirom na čl. 68 u vezi čl. 128 st. 1 tč. 1 pravilnika o pom. osoblju od 1. VII. 1930 god.

Pa kako je tužilja stekla pravo na porodičnu penziju po čl. 136 pravilnika o radnicima od 1933 god., jer se njenom pok. mužu ima uračunati u članstvo penzionog fonda radnika sve vreme od 1. XI. 1908 god., kada je postao član provizionog fonda južne željeznice pa od 12. IX. 1931 god., kada mu je služba prestala uslijed smrti, to je »osporeno rešenje kao protivno zakonu valjalo poništiti.«

Dopisi naših pretplatnika

Iz zagrebačke radionice

Konačno smo i mi — radionički radnici — došli u položaj, da dijelimo zlu sudbinu pružnih radnika, koji — radi manjkavih kredita — zarade svega najviše 4—5 nadnica, s kojima jedva podmire prinos bolesničkom i penzionom fondu, a da im za dnevne životne potrebe ne preostane ni pare. Sve do početka ove godine radnici radionice u Zagrebu nismo imali potrebe, da upremo prstom na § 35 Radničkog pravilnika, koji garantuje najmanje 160 radnih sati ili 20 radnih dana u mjesecu; od mjeseca februara o. g. ova odredba pravilnika postala je i za nas — radioničke radnike — vrlo aktuelnom. Vjerski i drugi praznici tokom mj. XII. i I. lišili su nas nekoliko nadnica. ali smo se tješili: biti će više nadnica u radnom mjesecu II. i III. Doživjeli smo gorko razočaranje: broj naših nadnica ne samo da nije povećan, nego je tokom II. mjeseca još više smanjen. — Dne 27. I. o. g. osvanuo je oglas: »1. i 2. februara 1937 ne radi se.« Zašto? — još nam nije objašnjeno.

U tome postupku dve su stvari značajne, na koje svraćamo pažnju.

Prvo: broj radnih dana se ograničava, a time i naša zarada smanjuje, bez ikakve predhodne obavijesti radništva. Dolazi se s neba pa u rebra. — Smanjenje mjesečne zarade za nekoliko stotina dinara po radniku nije tako mala i jednostavna stvar, da bi se ovakvim kratkim oglasom mogla smatrati uredjenom. U najmanju ruku trebalo je tu odluku u samom oglasu temeljito obrazložiti, a kod i najmanje demokratskijeg nazora, o njoj se je predhodno imalo razgovarati sa samim radnicima, t. j. sa njihovim povjerenicima. Uprava radionice svjesno izbjegava taj dodir, ma da su joj povjerenici, u koje velika većina radništva imade apsolutno povjerenje, vrlo dobro poznati. Njoj kao da je glavno provesti svoju volju, a bez obzira na posljedice, koje radnike u moralnom i materijalnom pogledu teško pogodaju.

U Radničkom pravilniku predviđeno je zastupanje radnika putem radničkih povjerenika. Zadrje je vrijeme, da se te povjerenike legalizira i da ih se po svim pitanjima, koja pogodaju radnike, konzultira.

Drugo, što je kod takvog iznenadnog i jednostranog smanjivanja mjesečne zarade vrlo važno, jest nemogućnost, da radnici udovoljavaju svojim materijalnim obavezama, koje su preuzeli pod pretpostavkom normalnog rada i normalne zarade. Mjesto da oko prvoga uredno podmiri svoje rate za stan, mlijeko, kruh, svjetlo i razne druge potrebitine, ostaju dužni i — u najboljem slučaju — izgube kredit za naredni mjesec. U većini pak slučajeva posljedice su teže: ne samo da izgube kre-

dit, nego povrh toga budu i tuženi za dug. — Krivicom onih, koji ovako bezobzirno smanjuju broj radnih dana i zarade, radnicima se prouzrokuju još i advokatski i sudski troškovi, koji se potom podmiruju zapljenom plaće, koja se tako smanjuje i onda, ako se radi maksimalni broj radnih dana u mjesecu. Pojedini radnici dolaze uslijed toga u situaciju, koja je beznadna. Oni formalno strdaju.

O svemu tome nadležni bi morali voditi računa. Radnik.

Sličice

»Jeste li razumjeli?« glasilo je pitanje sa onu stranu telefona. Jesam i nisam. Kako da razumijem? »Pripremite toliko i toliko boca prima crnoga za tog i tog gospodina« glasilo je naređenje. Ime naredbodavca bilo je u ono vrijeme zvučno i poznato, a donekle i službeno. I ako je stvar privatne naravi, u koju svrhu je upotrebljen službeni telefon — unatoč natpisa »privatni razgovori zabranjeni« — kolebao sam, dali da poslušam savjest i da razgovor stavim u »akta«, ili da se izložim nemilosti svemogućnika? Odlučio sam nastaviti sa kršenjem propisa, i dostavio naređenje na »nadležno mjesto« (gostionicu). Prigodom ulaza brzoga voza, iz prvih kola izbijala je vika, galama, pomješana sa nesložnom pjesmom, što mi je stavljalo do znanja, kome i kamo se naručba ima uručiti. Pri refleksu svjetla, primjetio sam po vidljivim znacima na podu vagona, da je zbilja »preveć«. Pitam se: što bi bilo, da su ti, i tako raspoloženi ostali prikraćeni u svom »štimungu«? Siguran sam, da bi posljedice bile dalekosežnije, nego griznja savjesti, dali sam postupao ispravno ili ne?

»Molim, da mi se stan okreći« zamolio je jedan kolega prije useljenja nadležnoga višega organa. »Nemoguće«, bio je jasan i kratak odgovor. Za bolje razjašnjenje rečeno mu je: »Pa gdje to piše da se stan mora krećiti? Kolega je zašutio, dao se strplivo u potragu toga naređenja, tražio ga je i po zidovima, ali nije bilo nigdje napisano. Pokorio se sudbini, platio »civilnoga« zidara, najnužnije popravke obavio iz

vlastitoga budžeta, i uselio. Da bi koliko toliko bio oštećen za taj iznos, zamolio je opet nadležne: molim, da mi se prizna jednomjesečna stanarina, kao naknada za popravak državnoga stana na vlastiti trošak, iako je taj kud i kamo veći od redovne stanarine, unatoč skromnih popravaka! Odgovor je bio identičan prvome: pa, gdje to opet piše? Poučen gorkim iskustvom, kolega se pita: dali je stan radi stanarine, ili radi stanara?

»Neće da plate vožnu kartu«, izjavio mi je konduktor. Po dužnosti, pošao sam na lice mjesta. U vagonu uzrujanost, atmosfera napeta, žučljivi protesti, tim više, jer je bio zainteresovan »slabiji« spol. Ponizno, službeno, skromno i oprezno (za svaki slučaj) upitam za razlog te ratne psihoze. Odgovor u jedan glas: »imamo pravo na besplatan povratak«.

Bio je slučaj povratka sa političke skupštine, kada ali nije važila povlastica i u povratku »besplatno«. Skupim sve raspoložive živce, hoću da na miran način razuvjerim, ali ni čuti. Kompromis je propao. Javiše se neki odvažniji te mi pred očie iskaznice o svom društvenom položaju kao predsjednici, tajnici i tako dalje. Vele: »žaliti ćemo se protiv vas, protiv željeznice uopće«. Pokušam posljednje: »Ako ne platite, otkopčati ću ovaj vagon do daljine dispozicije! Konačno se složite, da će platiti i žaliti se, jer nisu krivi. Ni ja, odvratim, što je paragraf sa obje strane isti. Požurim, da koliko, toliko skratim zakašnjenje voza, prouzročeno kapricom »ni krivih ni dužnih!« S—č.

Mednarodni pregled (I. T. F.)

Zvišanje plać pri švedskih privatnih željeznica. Pred tremi leti so nekatere privatne željeznice na Švedskem znižale plaće osebjm pod nazivom »Odtegljaji za krizo«. Organizacijam se je sedaj posrečilo pri večini privatnih željezniških družb te odtegljaje sploh ukiniti odnosno zelo zmanjšati, kar predstavlja zvišanje sedanjih plać za 3—5%.

Zvišanje plać pri belgijskih željeznica. Belgijska vlada je izdala odlok, da se bodo odslej plaće regulirale po indeksu cen preteklega meseca in ne več po indeksu preteklega četrtletja. V Belgiji se torej plaće avtomatično zvišujejo, ako nastopi podražitev življenjskih potrebščin in se zvišajo s 1. aprilom za 7,5%.

Šesturni delovnik pri ameriškanskih željeznica. Ameriškemu parlamentu je bil predložen zakonski načrt, glasom katerega naj se zniža delovni čas za eksekutivno osebo na šest ur dnevno. Glasom drugega predloga pa naj bi se znižil delovni čas za vse željezničarje na šest ur ob varovanju dosedanjih zaslužkov, ki so bili predvideni za osemurno delo.

Razmere bolgarskih željezničarjev. Generalna direkcija bolgarskih državnih željeznic je objavila poslovno poročilo, iz katerega posnemamo, da se je število željezničarjev tekom preteklega leta povečalo od 16.704 na 17.008. Delovni čas je znašal za 45% oseba 8 ur dnevno, za 55% pa do 10 ur dnevno. Plaće so bile:

8959 uslužbencev je zaslužilo mesečno do 1730 Levov (800 Din),
6514 uslužbencev je zaslužilo mesečno do 2500 Levov (1125 Din).

Razna obvestila

Banovinska taksa na vloge in pritožbe. Ker so z novim finančnim zakonom spremenjene tudi razne banovinske takse ter imajo tudi aktivni in upokojeni željezničarji večkrat opravka z banovino in njej podrejenimi instancami, objavljamo razglas Banske uprave glede novih taks:

Časopisi so že na kratko poročali, da se od 1. aprila dalje za vloge in pritožbe, ki se vlagajo na bansko upravo ali njej podrejene urade v banovinskih samoupravnih poslih, ne plačuje več državna ampak banovinska in sicer v banovinskih kolkah. Za banovinske posle se smatrajo vse zadeve, ki jih rešuje banska uprava kot samoupravno oblastvo, n. pr. popoševanje kmetijstva in živinoreje, urejanje hudournikov, agrarne operacije, socialno skrbstvo, gradnje in

vzdrževanje banovinskih cest itd. Za banovinske se smatrajo dalje vse zadeve, ki so v zvezi z banovinskim proračunom ali s pravilnikom o tem proračunu, torej vse vloge, prošnje in pritožbe, ki zadevajo odmero in pobiranje banovinskih davščin, neglede na to, ali se vloga obravnava pri banski upravi, ali kakem drugem uradu. Če se kdo pritoži proti odloku, s katerim ga je okrajno načelstvo kaznovalo radi trošarinskega prestopka z vinom, mora priziv opremiti z banovinskim kolkom za 30 Din, ne z državnim. Ali če kdo prosi za olajšave pri plačevanju kake banovinske davščine, mora na prošnjo nalepiti tako banovinski kolek in sicer za 10 Din, morebitne priloge prošnje pa morajo biti opremljene s kolkom za 4 Din.

V Dravski banovini se pobirajo te-le banovinske davščine:

a) banovinske doklade k državnim neposrednim davkom;

b) banovinske trošarine:

na vino, vinski mošt, pivo, žganje in špirit, na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače, na mineralne vode, na kvas, na bencin, na električno energijo in pnevmatiko;

na plesne prireditve in podaljšavo policijske ure, na lovske karte, na šoferske legitimacije, na zavarovalne premije, na posest in nošenje orožja, na prenos lastništva na živinskih potnih listih, 2% taksa od prenosa nepremičnin, doklada k državnim dopolnilni prenosni taksi, 40% na doklada k državnim taksi na vstopnice, administrativne takse in doklade k državnim taksam po zakonu o taksah;

c) banovinska davščina na lovišča in ribolove, davščina na dedščino ter odškodnina avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest;

d) izredna davščina delojemalcev in službodavcev za »Bednostni sklad«.

Z banovinskimi kolkami se morajo torej kolkovati:

1. Vse vloge (prošnje in pritožbe), ki se nanašajo na odmero ali pobiranje zgoraj navedenih banovinskih davščin;

2. vse prošnje za sprejem v banovinsko službo;

3. vse prošnje za kakršnekoli podpore iz banovinskega proračuna ali iz proračuna »Bednostnega sklada«;

4. vse vloge, ki se predlagajo banovinskim zavodom, med katere spadajo: kmetijske šole na Grmu, v Št. Jurju ob južni željeznici, v Rakičanu in Poljčah; vinarska in sadjarska šola v Mariboru; gospodinjiski šoli v Mali Loki in Svečini; kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru; vse banovinske trsnice in drevesnice, kakor tudi tečaji, ki se prirejajo na banovinskih posestvih; ribogojni zavod v Boh. Bistrici; gozdarska šola v Mariboru; podkovska šola v Ljubljani. Dalje gluhozemnica v Ljubljani, de-

ško vzgajališče v Ljubljani, zavod za slepo deco v Kočevju, dečja domova v Ljubljani in Mariboru.

Banovinski zavodi so tudi bolnišnice v Brežicah, Celju, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu, Ptuj in Slovenjgradcu in Gornji Radgoni. Tudi zdravilišča Golnik in Rogaska Slatina so banovinski zavodi.

Taksa na vloge znaša 10 Din, za priloge 4 Din, za pismene odgovore (odločbe, ki zanje stranka prosi) 20 Din, za pritožbe Din 30.

Banovinski kolki se nabavljajo pri razpečevalcih državnih taksnih vrednotic, ki imajo na vidnem mestu označeno, da so pooblašteni prodajati banovinske kolke.

Občinstvo na to opozarjamo, kajti oblastva, ki bi prejela vloge v banovinskih poslih, a kolkovane z državnimi kolkami, ne bodo dotičnih vlog vzele v pretres, dokler ne bo plačana ustrezna taksa v banovinskih kolkah.

Ban: Dr. Natlačen, s. r.

Nove takse.

Z novim finančnim zakonom, kakor ga je sprejel po predlogu kr. vlade parlament, se določajo nove takse, ki stopijo v veljavo s 1. IV. 1937 in sicer:

Za vse vloge na državne urade se povisa taksa od Din 5 na Din 10. Za vse priloge k vlogam pa od Din 2.— na Din 4.— Za pritožbe proti odlokom bo znašala odslej taksa Din 40.— mesto dosedanjih Din 20.— Taksa za pooblastila bo znašala Din 20.— Taksa za ptni list, ki velja dve leti, se povisa od Din 100.— na Din 200.—

»Naš Glas« prinaša pod naslovom »Zvišanje taks« naslednji komentar: Ta določba bo hudo zadela zlasti drž. uslužbenca, ki se morajo nešteto krat — prav pogosto tudi brez lastne krivde — obračati na oblastva s prošnjami za priznanje raznih pravic, ki jim gredo že po zakonu samem. Hudo obremenjeni bodo tudi vsi, ki bodo prosili za službe. V bodoče si bo marsikateri drž. uslužbenec ali upokojenec premislil, preden bo do konca zasledoval kako svojo pravico. Plačati bo moral namreč v prvi instanci 10 in 40 Din, če bo odbit, pa na drugi stopnji spet 40 Din, in če mu tožbo zavrne še državni svet, pa celo še 400 Din. Marsikdo si bo sploh premislil vlagati prošnje in pritožbe zaradi teh znatnih izdatkov za takse. Tako bodo šibkejši in revnejši spet dvakrat udarjeni.

Pregled sistemiziranih mest na željeznici po novem budžetu za leto 1937-38

Ustanova:	Uradnikov	Uradn. pri-pravnikov	Zvanični-kov	Služi-telj	Kontr. urad. dnevnica	Skupno
Ministrstvo	58	3	6	15	7	89
Uprava pomor. in reč. prometa	117	9	17	18	58	219
Direkcija pomorskega prometa	109	18	175	92	24	418
Oddelek za gradnje železnic	170	80	1	9	15	275
Uprava državnih železnic:						
Centralna uprava	1.320	166	180	152	97	1.915
Saobr. komerc. služba	4.597	836	11.974	1.258	726	19.391
Strojna služba	2.770	450	4.437	720	602	8.979
Gradbena služba	1.356	283	4.322	347	132	6.440
Direkcija rečne plovbe	—	—	—	—	—	2.006
Skupno	10.497	1.845	21.112	2.611	1.661	39.732

»Splošna delavska gospodarska zadruga Železničarski dom«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, vabi vse svoje člane na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR,

ki se vrši v nedeljo, dne 23. maja ob 8. uri zjutraj v zadruginih prostorih Novi trg 2 z dnevnim redom v smislu pravil. Ako občni zbor ob tej uri ne bi bil sklepčen, se vrši zbor ob kasnejši drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. Samostojne predloge je predložiti vsaj 14 dni preje na naslov načelstva.

Načelstvo.

Redni letni občni zbor Delavskega glasbenega društva »ZARJE« v Ljubljani se vrši v petek, dne 16. aprila 1937 ob 20. uri zvečer v glasbeni sobi »Zarje« v Delavski zbornici.

Dnevni red:

1. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) nadzornega odbora.
2. Volitev novega odbora.
3. Razno.

Cankarjeva družba sklicuje redni letni občni zbor v torek, dne 4. maja 1937 ob 19. uri v svojih prostorih v Delavski zbornici v Ljubljani. Dnevni red:

1. Poročila odbora, nadzorstva in ab-solutorij,
2. Volitev novega odbora in nadzorstva,
3. Proračun in knjižni program za leto 1937-38,
4. Samostojni predlogi in razno.

Pristop k občnemu zboru imajo vsi ustanovniki in redni člani. Ako občni zbor ob določeni uri ni sklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih.

Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. željeznice, r. z. z. o. z. v Ljubljani, sklicuje v nedeljo, dne 18. aprila 1937 ob 8. uri v prostorih kina Sloge v Ljubljani, Kolodvorska ulica, občni zbor, ki se vrši po delegatih, ki so bili izvoljeni dne 23. februarja 1936.

Dnevni red:

1. Konstituiranje skupščine,
2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora o poslovanju v letu 1936,
3. Razprava o odobritvi računskega zaključka, razdelitvi prebitka in razrešnici članom upravnega in nadzornega odbora, do katerega zneska sme zadolžiti zadrugo,
5. Sklepanje o predlogih in pritožbah članov, delegatov in upravnega odbora,
6. Dopolnilna volitev članov upravnega in nadzornega odbora ter volitev namestnikov za člane obeh odborov,
7. Slučajnosti.

V zvezi z redno letno skupščino se bo vršila v soboto, dne 17. aprila ob 15. uri predkonferenca delegatov in sicer v glasbeni dvorani žel. glasb. društva Sloge, Ljubljana, Pražakova ul. 19.

V naše hiše
za naš denar
le res domače praške

„ADRIA“.